

Nro. 15.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Februariusnak 20-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

A' Rastadi Békességről.

Minémű választ adott légyen az Imperialis Deputatio a' Fr. Ministereknek azon planumokra, melly szerént a' Rénus bal partyán fekvő Német tartományokat a' Frantzia Respublikával öszve kaptosoltatni kívánták, rövideden de világosan meg irtuk a' Magy. Kurir Febr. 9-ikán költ 12-ik darabjának 1-ső és 2-ik lapjain.

Az Imperialis Deputatiónak ezen válaszára ekkent felelték a' Rastadi Congressusban lévő Frantzia követek:

„Alább irtak vették az Imperialis Deputatiónak azon válaszáat, mellyet a' Rénuson túl fekvő

Német tartományoknak Frantzia Respublikával való öfzve kaptisoltatásokat tárgyazó planumra adott. El nem mulattyák, ugyan azt a' Frantzia Fő Kórmányfzéknek meg küldeni, de egyfzersmind azt is meg jegyzik, hogy azon válasz hibas fundamentomon épült. Tudja azt az egész Európa, hogy a' Német Birodalom egy olly időben izent hadat a' Frantzia Respublikának, mellyben ez szives kivánsággal viseltetett a' békesség fenn tartása eránt, külömben is nagy szüksége lévén arra. Ahozképest nem lehet a' Frantzia Respublikának azon maga ki nyilatkoztatását, hogy a' kezdett háború által nem kívánnya maga határjait killyebb terjeszteni, Német Országra alkalmaztatni. — De azon ki nyilatkoztatás is semmiképen ki nem rekerzti az okoztatott kárnak ki pótoltatását, kiváltkepen azon esetben, a' midön igazságtalanúl meg támadtatik. — Más részről az is világos, hogy az Imperium Constitutiója határainak meg szoritatása által meg nem változtatatik. — Végtere azon békességes alkudozásnak praeliminaris tzikkelyeit, mellyben a' Német Birodalom nem vólt alkudozó fél, nem lehet helyes okon ellenébe tenni, kiváltképen minekutánna annak későbbi rendelései a' meg határozott békességet meg változtatták vólna. — És imé ezen három fundamentomon épült a' deputatiónak egész felelete, és azon szempillantástól fogva, a' mellyben annak héjanossága meg fog esmértetni, annak következése is ki fog nyilatkozni. — Azon indító okok, a' mellyeken a' Frantzia Respublikának kivanságai vagynak épittetve, egész minéműségekben tökéletesek. — A' Respublika által kívántatott kárbeli ki potolások igazságosok, jövendőbeli bátorsága is azt kívánnya, hogy a' Rénus vize legyen határa, és a' Német Birodalomnak tsendessége még inkább kívánnya ezen hátárt. Kéntelen vólt az Imperialis Deputatió formáliter meg esmérni, hogy a' Rénus vizén túl fekvő Német tartományoknak meg nyérése által, mind hatalmára mind nagyságára nézve igen keveset nyerne a' Fr. Respublika, akár népességét, akár

nyelvét, akár erköltsi tulajdonságot, akár gondolkozása módját tekintse azoknak. És így ezen meg jegyzésből is ki tettik, hogy a' Frantzia Respublika nem határainak ki terjesztésére nézve kívánnya a' Rénuson túl fekvő Német tartományokal, hanem, sokkal fontosabb okokon épült ezen kívánsága, és az mind a' két Hatalmasságra nézve köz, tudniillik, hogy jövendőbeli tsendeségek változhatatlan határok által állandóvá tétessék. — És imé ettől füg az egész dolog, és nem azon sok kérdésektől, a' mellyek által az Imperialis Deputatió a' békességes traktának folyamatját hátráltatni kívánnya. Ez egyet kívánnyák az alább irtak még meg jegyezni, hogy a' Frantzia Respublika kívánságának szapora bé tellyesítése, a' több mellesleg való pontoknak vizsgálását, és az állandó békességnek végben vitelet siettetné, és minden költsönös nehézségeket el háritana. — És éppen ezen egyetlen egy eszköz vethetne véget a' hadakozásból származni szokott gonoszoknak. — *Rastadban Pluviosnak 9-ik napján (Januar. 28 ikán) a' Frantzia Respublikának 6 ik esztendejében. Treilhard és Bonnier tellyes hatalmú Frantzia követek.*

Az Imperialis Deputatió ismét illy választ küldött a' Frantzia Ministereknek ezen promemoriájokra: „Nagy örömmel vette az Imperialis Deputatió, hogy azon válasza, mellyet a' Frantzia követségnek azon planumára adott, mellyben a' Rénust kívánták a' Frantzia Respublikának határáúl, a' Párisi Fő Kormányfőnek meg küldetett, a' melly kétség kívül maga is meg fogja annak fontosságát esmérni. Mivel igen röviden vagynak abban az indító okok elő adva, és azoknak világosabb magyarázattya továbbra hagyattatott, első tekintettel által nem láthatták azokat a' Frantzia Ministerek. Példának okáért a' próbaknak elő adatások nélkül, a' vagyon abban mondatva, hogy a' Német Birodalom nem vólt az elsőben meg támadó, hanem a' meg támadtatott rész. — Ennek meg próbáltatása végett azt lehet elő hozni, hogy már 1792-ik esztendő-

ben, minden had izenés nélkül meg támadta *Custine* Frantzia Generális a' Német Birodalmát, és egynéhány kerületeket el foglalván, ellenségesképen bánt azokkal, és hogy később, úgymint, 1793-ik esztendőben hadat izent a' Német Birodalom a' Frantzia Republikának, azt a' maga védelmezésének okáért mivelte — És így nem reményli a' Deputatió, hogy a' Frantzia Kormány-szék álhatatossan kívánhassa a' Rénus határát, melly miatt nemcsak a' Burgundiai, hanem több kerületek is egészen el szakasztatnának a' Német Birodalomtól, a' Vál. Fejedelemségnek Collegiuma, és sok Imperialis Hertzegek 's Statusok megfosztatnának örökségeiktől, következésképen egészen semmivé tétetne a' N. Birodalom Constitutiója. Az is bizonyos dolog, hogy magában is elég hatalmas lévén a' Frantzia Respublika, sokkal kevesebb ditsőséget szerezne magának a' Rénuson túl fekvő Német tartományoknak meg tartása, mint politica mértékletessége és katonai határai által. — Arról sem lehetne egészen meggyőződni, hogy a' Rénus folyó vize, melly több környékekben magának szegeletet csinál, gyakran meg változtattya maga folyását, és számos szigetekkel vagyon meg rakatva, bátorságos határ lehetne, vagy hogy maga a' Német Birodalom is ezen határt kívánná magának. De azt egészen el hitette magával a' Deputatió, hogy a' *Leobenti* praeliminaris békességnek tzikkelyei is a' Német Birodalom halznára vagynak intéztetve; a' mellyben a' Fels. Császár a' Birodalomnak egészséget fundamentomúl tette fel, erről a' Regenspurgi Diétát is bizonyossá tette, és ez is meg halálta e' nyomban eránta mutatott atyai gondviselését; sőt a' *Campo Formidói* békességben is minden változás nélkül helybe hagyattatott az. — Végtére igen kívánná a' Deputatió, hogy azon sok paraszok a' mellyeket a' Frantzia armádiának sok requisitói, contributiói, és más terhesítései okoztanak, és még most is nyomják a' Rénus mellyéki lakosokat, mennél hamarább el intéztetnének, és sinor mértékül tétetnének a' praeliminaris békes-

ségnek. A' minthogy kéri is a' Deputatio a' Frantzia Ministereket, hogy ezekről leg ottan tégyenek jelentést a' Frantzia Kormányfőnek, és ezzel ezen jegyzéseket is közöllyék a' magok valóságában."

A' következett napon ismét feleltek erre a' fellyebb nevezett Frantzia követek, és ez előbbeni fel-tételekhez és feleletekhez ragaszkodtak.

A' *Rustadtban* lévő Prussziai követek nagy maganosságban élnek, senkivel sem társalkodnak, minden dolgaikat mélylységes titokban tartják, minden leveleiket magok írják, és magok is küldik el.

Német Ország.

Hatry Frantzia fő vezér illendő elégtételt kíván a' *Manheimi* Kommandantól *Bartels* Oberstertől, azon Frantzia katonákért, a' kik a' Rénus sántza el-vételének alkalmatosságával vagy életeket el veltették, vagy pedig meg sebesítettek. Azon esetre, hogy nem tellyesítetne kívánsága, a' Frantzia Directorium képében ellenségeskedéssel fenyegeti a' Palatinatusi Vál. Fejedelemséget.

Az egyházi dolgokra, és a' tudományokra ügyelő Prussus Ministernek *Wöllnernek* javaslására, mind a' könyvnyomtató sajtók, mind a' vallásban való szabados gondolkozások, s közönséges tanítások szorosabb határok közzé szorítottak néhai II. *Fridrik Wilhelm* uralkodása alatt, mint vóltak annakelőtte, úgy hogy azok a' Prédikátorok, avagy Prédikátorságra készült ifjak, a' kik a' symbolicus könyvekkel ellenkezőképen értettének és tanítottanak, egy átallyában ki rekesztettek az egyházi szolgálatokból. — Minémü gondolatokkal légyen a' mostan uralkodó Prussziai ifjú Király e' tárgyról, világosan ki tettik azon kabinetbeli parantsolatjából, a' mellyet a' fent nevezett Ministerhez intézett Jan. 2-ik napján: „Azon magyarázat, *úgymond*, a' mellyet Ti, a' mi múlt Novemb. 23 ikán ki adott parantsolatunkra, a' Consistoriumokhoz küldött rescriptumokban ki nyilatkoztattatok, igen szabad tettés-

ből való, mivel a' mi ki adott parantsolatunkban egyetlen egy ige se találtatik, a' melly a' józan tudomány szerént alkalmatosságot szolgálthatott volna az előbbi religionale edictum szoros megtartásának javaslására. A' honnan által láttyátok, melly szükséges és hasznos legyen, hogyha Ti, a' Ti jövendőbeli rendeleteitek eránt több jó gondolkozású és értelmes férfiaknak, a' kiknek semmi szüke nintsen a' Ti Departementumotokban, tanátsával fogtok élni, és e' nyomban néhai bóldogúlt *Münchhausen* Ministernek példáját követni fogjátok, a' kinek sokkal több okai lehetnek volna, mint sokaknak, a' maga itilettételére való támaszkodásra. — Az ő Ministersége alatt semmi religiót tárgyazó parantsolat nem vólt, de még is több religió, 's kevesebb kép mutatás uralkodott mint most, és az Egyházi Departementum mind itthon, mind a' külföldieknél nagy tekintetben tartatott."

„Én magam is tisztelem a' religiót, örömet követem bóldogságra vezető oktatásait, és sokért nem kívánnék az olyan nemzeten uralkodni, a' mellynek semmi vallása nintsen. De azt is tudom, hogy a' religió a' szivnek, az érzékenységnek, és a' belső meg győződésnek munkája legyen, és annak is kell lenni, végtére parantsollya a' nevezett *Wöllner* Ministernek, hogy a' prédikatori és oskolai hivatalokra alkalmas, okos, és jó szivü férfiakat alkalmaztatni igyekezzen.

A' Királyi Status Ministerek közül egyik, mostanában vatsorát és bált adván maga barátjainak és jó akaróinak, a' Király és Királyné is megjelentenek azon.

Helvétziai Respublika.

Vaudumot, avagy *Vadtlandot* (*Pais de Vaud*) mellyet rész szerént a' *Bernai*, rész szerént a' *Friburgi* Cantonok birnak, és a' mellynek mostani lakosai, a' Frantzia Országból az el múlt században vallások miatt ki üzettetett Hugonottaknak a' maradékai, *Lemanni Respublika* nevezet alatt, szabadnak lenni esmérte a' Frantzia Respublika.

De más részül, a' miképen *Párisból*, Cisálpinai és Liguriai Respublikák formajok szerént, minden *Helvétziai* Cantonokat egybe akar a' Frantzia Directorium olvasztani, és a' Frantzia Országot Helvétziától két felé választó *Jura* nevezetű magas hegyekről a' Jurai Respublikának nevezni. Úgy légyen, a' dolog avagy nem, bizonyossan nem mondhattuk.

Tigurumból ezeket írják Febr. 6 ik napján. Tegnap, *úgymond*, el töröltetett a' mi régi Constitutionk; és eggyező szívvvel és akarattal azt végzették városunk polgárjai, hogy a' városi és falusi lakosok közül választatandó Commissió egy új Constitutionnak való planumot készítsen, melly a' jóvá hagyatás végett mind a' városi, mind a' falusi közösségeknek eleikbe terjesztessék. Azonközben, és mig az új Constitution el vegezödne, mellynak egy elztendő el forgása alatt tökéleteségre kell menni, abban mindnyájan meg egyeztenek, hogy az eddig való kormányzék, modo provisorio, az az, ideig óráig, mind a' közösséges bátorságra tzelző dolgokat, mind a' policiat, mind más foglalatosságokat folytassa.

Steckbornból, Constantzia városának szomszédságából ekként irnak — Febr. 3-ikán az egész tartománynak közösségei gyüllést tartottak az eránt, hogy egy értelmes férfiakból álló Commisiót válasszanak az új Constitutionnak ki dolgozására. — Találtatnak mindazonáltal olly jó gondolkozású közösségek is, kiváltképen Alsó *Thurgoviában*, a' mellyek tellyességgel nem akarnak a' kétséges ki menetelű újjításokban részesülni.

Ezek között a' *Bernai* Canton az, a' melly a' maga belső erejéhez, és a' régi alkotmányhoz ragadott Helvétziai lakosoknak segedelmekhez támaszkodván, egész bátorsággal ellene szegezi magát a' többi Cantonokban uralkodó forgó szeleknek. A' minthogy minden frigyos tartományoktól késedelem nélkül való segítséget kívánt, halván, hogy két Frantzia ármádia marsirozik *Vaudumon* keresztül *Berna* várasa felé. A' *Vaudum* ifjúság közül is igen sokan adták magokat a' Fran-

tzia katonasághoz. — *Schafhausen*ből világosan azt írják, hogy *Szabadi*ából is egynéhány ezer emberből álló Frantzia seregek marsirozták ottan keresztül *Berna* felé; sőt *Alsátzi*ából is egynéhány osztályok inditattak ki, a' mint a' Frantziák ki fejezik, a' *Bernai* lakosok nyakasságának meg lagyítására. — A' *Szabaudi*ából menő seregeket *Menard*, az *Alsátzi*ából marsirozokat pedig *Schauenburg* divisionalis Generálisok kommandirozzák. — Az utólsóbbról, mint a' hadi praktikákban igen gyakorlott hadi vezérről úgy szólanak a' Frantzia levelek.

Frantzia Respublika.

A' *Redacteur* nevezetű *Párisi* officialis újság levél azt írja *Bernai* Generális *Weisz* felől, hogy a' midőn a' Frantzia seregeket ellene menni halotta volna, egészen vissza vonta magát a' *Vaudumi* tartományból, a' mellynek meg zabolazására küldetett vala a' *Bernai* Tanástól. (Ez az a' *Weisz* Generális, a' ki midőn a' *Helvétziai* Cantonok szövetséget akartak volna kötni az öszve szövetezett fejedelmekkel a' Frantziák ellen, a' *Frauenfeldi* közönséges gyűlésben mondott beszédje által, a' neutralitásnak további fenn tartására bírta a' maga hazafiait. Most veszi észre mennyire hibázott legyen ő akkor. Sera poenitentia!) A' *Redacteur* aristocraticus *Don Quichotének* nevezi ötet maga leveltiben, és azt állattya, hogy azon despotismust, mellyet néhány Oligarcha familiák a' *Helvétziai* aristocraticus Cantonokban régtől fogva gyakorlottanak, egészen el akarja törteni a' Frantzia Directorium.

Elegyes Dolgok.

A' *Tunisi* haramja Respublikában meg szünt már a' pestis, minekutánna 25000 embert a' föld alá temetett volna. — *Carnioliában* Februarius 7-ik és következő napjain egy közép szer nagyságú Cometa, vagy üstökös tsillag mutatta magát az ég kárpityán, mellyet a' *Crinitusok*, vagy üstökösök közül valóknak lenni tapasztaltak a' *Laj*.

bach tsillag vizsgáló Tudósok. — *Lelande* igen híres Frantzia astronomus, sőt még ő előtte a' tudós *Newton* is, azt jövendölték, hogy e' mostan folyó esztendőben, Jan. 19-ik napján fogna ezen Cometa meg jelenni. — Meg lehet, hogy akkorra meg is jelent, hanem csak Februarius 7-ikén vették azt észre a' Tudósok (c). 1781-ik esztendőben egy új planetát fedezett fel egy *Herschel* nevezetű tudós Anglus Astronomus, a' mellyet *Uranus*-nak nevezett, és a' melly minden planeták felett leg távolább vagyon a' mi földünktől, még a' *Saturnus*-nál is távolább, a' melly a' természet vizsgáló böltseknek értelmek szerént, 180 millió hatszáz ezer német mélföldnire vagyon tőlünk, 3375-ször nagyobb a' mi föld golyóbisunknál, 29¹/₂ fél esztendeig végzi el a' nap körül való futását, és 5 trabantjai, az az, kisirő tsillagai vannak. De ennél is távolább vagyon tőlünk az *Uranus*, és 83 esztendőig futja körül a' napot. A' nevezett tudós Anglus 1787-ik esztendőben két trabantokat fedezett fel a' körül, mostanában pedig a' maga 40 lábni hosszúságú telescopiuma által négyet, következésképen hat trabantjai vannak az *Uranus* planetának. Egy *Wurm* nevű tudós Prédikátor 8 trabantokat, avagy kisirő tsilla-

---

(c) A' Cometák rendkívül való tsillagok, többnire hosszú és világos farkaik vagynak, és az illyenek *Caudatus Cometaknak* neveztetnek, és ki több, ki kevesebb ideig láttattya magát, végre mindenik el enyészik. — Valamint a' több tsillagok, úgy a' Cometak is nagy égi testek, hanem különbözök futásokra nézve, mivel majd fellebb, majd alább lenni láttatnak az ég karpitya alatt. Sokan úgy gondolkoznak, hogy azok magokban égő igen vastag égi testek légyenek, mellyeknek atmospherai világos és égő gőzölgésekből állanak. A' tudatlan és balvélekedésű emberek minden Cometának megjelenéséből szerentsétlen következéseket húznak ki.

gokat tulajdonit annak, kinek ha igaz az ő értelme, 1781-ik esztendőtol fogva, kilentz esméretlen égi nagy testel szaporodott a' nap alkotmány. — *Sieyes* Abbás *Hágában* lenni mondatik. — Egy Angliai fogoly hajós Kapitány a' *St. Malói* szigetben, tömlötzenek köfalairól le akarván mászni, 's elébb állani, az örrön állott Frantzia katoná oda futott, 's által dőfte őtet bajonettájával. A' testében maradott fegyvert a' fél hóltan lévő Anglus Kapitány ki ragadván, úgy által szúrta a' Frantzia katonát, hogy egyszeribe a' földre dülölt, és mind ő mind ez egymás mellett fujtak ki a' lelkeket. — Az Angliai Királyné és a' Királyi Hertzeg Asszonyok, egy igen szép és drága böltsöt küldöttek a' Würtembergi uralkodó Hertzeg Asszonynak, a' ki közelget a' maga szülése idejéhez. Azok a' 94 Georgiai és Cirkassziai ifjú szép szüzek, a' kiket a' Török Tsászár számára akartak vinni, a' fekete tengeren való útjokban, el süllyedvén, mind a' viz fenekén temettettek el.

A' mint *Rómából* írják Pápa Ő Szentsége olyan meghatározással van, hogy akármelly felé düljön is a' dolog, *Rómából* ki nem megyen, és minden bizodalját, a' maga ártatlanságát esmérvén, tsak az egekben helyhezteni. — A' Cisálpinai huszárok invitáltatvá lévén az Anglia ellen kezdendő tsátára, annakokáért a' szabadsággal elbocsátott katonák, hogy a' magok regimentjekhez visszátérjenek, parantsolatot vettének, és mihelyt a' *corpus completiroztatik*, azonnal azzal fognak egyesülni, a' mellyet Generál *Bonaparte* vezérel. — A' *Velentzei* fegyver házban dolgozni szokott emberek, most abban foglalatoskodnak, hogy a' melly ágyúkat és golyóbisokat a' Frantziák előtt a' tengerbe hánytának, azokat onnan ki szedjék. — A' *Velentzei* vólt *Corfu*, *Zante*, nevezetű és több más szigetekben való nyughatatlanságok, az Ottomanni Portának nem kis gondot szerzettenek. — És ha azok tovább úgy folynak ritka dolog történhetik t. i. hogy Muszka Ország alliántziára fogna lépni a' Török Portával. — *Angliában* és *Irlándiában* igen sok gyanús személyek fogattattanak el, a' kik közül

igen sok leveleket akartanak Frantzia Országba által küldeni. — A' *Bosniai* Gubernator meg érkezése után, *Konstántzinápolyból* egy olyan Tatar Kurir érkezett meg *Belgrádba*, a' ki 10 zatskó aranyat hozott magával, 5 a' Janitsár Aga, 5 pedig a' *Travnicki* Basa számára, a' kik a' Rebellisek ellen igen jó szolgálatot tettek vala.

* * *

Jelentések a' tiszteletre méltó M. Közönséghez.

Báró *Kniggének* az emberekkel való társalkodásról írott könyve melly nagy kedvességet talált legyen az eredeti nyelvén, eléggé bizonyítják az egymás után sűrűn következett igaz és hamis kiadások. Ezen munkát, melly számtalan hasznos és kellemetes populáritású reguláira nézve megérdemelné, hogy minden ifjú vezérjévé választaná az emberek közé való lépésekor, magyarra fordítottam; ki-hagyván mindazonáltal az imitt amott előforduló sértegető, vagy Hazánkra nem alkalmaztatható, vagy máskép szükségtelen helyeket. A' fordítás, melly kézírásban közel 40 árkusokat tesz, leg-felnyebb a' jövő Györi Urnapi 's Pesti Medárdusnapi vásárig ki-izabadúl közép 8-ad rétű formában, 's három darabokban a' sajtó alól. Az árra előre fizetve 1 R. forint lészén. A' ki nyóltz előrefizetőkét szerez, 's azoknak neveiket a' pénzel együtt az említett vásárookra, akár Pestre Universitásbéli Prof. *Schedius Lajos* akár Györré Ev. Prof. *Németh László* Urakhoz franco bé küldi, a' kilentzedik exemplárt jutalomúl veszi. A' következő Urakhoz olly bizodalommal vagyok, hogy nem fogják ezen fáradságokat sajnálni, ú. m.:

Bétsben, a' M. Ujságok' É. Irói,

Brassóban Prof. Molnár,

Ó Budán K. kötő és áros Kis István,

Debretzenben Prof. Sárvári és Vasáros Auer,

Enyeden Prof. Benkő,

Eperjesen Prof. Kralovánfszki,

Györben Prof. Németh és K. kötő Müller,

Kassán Prof. Szabó,

Késmárkon Prof. Ásbóth,
Veszthelyen Prof. Pethe,
Kolo'svárott Gr. Eszterházi' Udv. nevelője Vedel,
Köszegen Könyvkötő Ludvig,
Lötsén Prof. Topertzer,
M. Vásárhelyben Cons. Aranka,
Osgyánban Rector Kollár,
Pápán Prof. Látzai,
Po'sonban Prof. Stanislaides, és K. nyomt. Weber,
Pesten Prof. Schedius és Könyváros Kilián,
Réptze Szeméren Prók. Ajkai,
Rosnyón Prof. Keblovsky,
S. Patakon Prof. Rozgonyi,
Sopronban Prof. Raits,
Szésvárosban Préd. Herepei,
Szebenben Prof. Binder,
Veszprimben Préd. Zigány és más érdemes Urak.

Ugyan ezeknél az Uraknál lehet subscribálai következő tizmű munkára is, melly már a' prés alatt vagyon. „Meiners Prof. Úr' Oktatása, miképpen kellessék az ifjaknak haszonnal dolgozni, kivált olvasni, excerpálai 's magokat az irásban gyakorolni, magyarra fordítva 's a' könyveknek leg-szükségesebb esmértetésével meg bővitve:” mintegy hat árkos. A' ki tiz exemplárra subscribál, annak a' tizeneggyedik reaadattatik.

Következő homlokirású munkátskáimból pedig, úgymint — „Érköltsi oktatás az ifjabb alfszonyságok' számára. Irta egy Angliai Dáma” és — „Sebbe való könyv azoknak, a' kik az olvasásban hasznos gyönyörködtetést keresnek” — találatnak nyomtatványok Pesten, Po'sonyban, Sopronban, Győrben, 's nem sokára más nevezetes városokban is.

Nagy Baráti Fébr. 10 dikén 1798.

Kis János,
 Evangy. Prédik.

* * *

Gr. *Wartensleben* Ts. Kir. hadi Tárnokmester Úr Ö Excellentiája kedves élete párja Méltos. R. Sz. B. Gr. Széki *Teleky Klára* kegyes asszony, tegnap dél előtt 11 órákor meg halálozott.